

Ljubljana, 28. 1. 2014

Zadeva: DOHODNINA IN UVELJAVLJANJE VIŠJIH SPLOŠNIH OLAJŠAV (2013 IN 2014)

Veliko zaposlenih z nizkimi dohodki v informativnem izračunu dohodnine za preteklo leto s strani DURS prejme odločbo, da morajo poravnati premalo obračunano dohodnino v preteklem letu. Največkrat se izkaže, da je problem v tem, da so imeli obračunane previsoke olajšave na mesečni ravni.

Dejstvo je namreč, da morajo zaposleni preveriti ali jim pripada višja splošna olajšava ali ne, saj delodajalec ni seznanjen z vsemi ostalimi dohodki, ki jih prejema pri njemu zaposlena oseba in ki so predmet obdavčitve. DURS pravi (vir: lestvica za odmero dohodnine in olajšave), da se zaposlenemu upošteva nižja olajšava v primeru, ko ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava. Tako bi se moral delodajalec obrniti na zaposlene, jim obrazložiti kje so dohodkovne meje za uveljavljanje višje splošne olajšave v danem letu. Na podlagi tega bi se zaposleni lahko odločil ali podpiše izjavo v kateri se strinja, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine povečana splošna olajšava ne upošteva.

Dejstvo je tudi, da je ob uveljavljanju povišane olajšave neto plača na mesečni ravni višja, potrebno pa je biti pozoren, da celoletni bruto dohodki ne presežejo meje, ki je določena za upravičenost do te olajšave. V primeru da jo, bo zaposleni moral povrniti preveč zaračunane olajšave oziroma poplačati premalo plačano dohodnino.

LETO 2013 IN 2014

Vlada je, kljub ostremu nasprotovanju ZSSS, v letu 2013 spremenila zakon o dohodnini. S spremembo je določila, da se lestvica in olajšave ne usklajujejo več avtomatično vsako leto, temveč v primeru, ko letna inflacija v avgustu preseže 3 odstotke (takrat mora vlada določiti odstotek uskladitve). Tako je lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2014 enaka kot v letu 2013!

Zakon o dohodnini pozna **tri olajšave**, ki nam pripadajo in so odvisne od višine našega bruto dohodka na letni ravni (bruto plače, bruto regres za letni dopust, nadomestila iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, nadomestila in drugi dohodki iz obveznega socialnega zavarovanja, 13 plača, avtorske pogodbe itd., poleg tega pa še dohodek iz oddajanja

premoženja v najem in prenos premoženjske pravice, dohodek iz kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti itd. - razen dohodka, ki je oproščen plačila dohodnine).

Tabela: Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka – 2013 in 2014

Če znaša skupni letni dohodek v EUR v letu 2013 in 2014		Znaša olajšava v EUR
Nad	Do	
	10.866,37 EUR	6.519,82 EUR
10.866,37 EUR	12.570,89 EUR	4.418,64 EUR
12.570,89 EUR		3.302,70 EUR

Vir: DURS

Tako je ključni podatek za posameznika, ko se odloča o uveljavljanju povišane mesečne olajšave prav vsota njegovih dohodkov na letni ravni!!

POZOR!! Najvišja olajšava v višini 6.519,82 EUR je v letu 2013 pripadala zaposlenemu, ki je imel na letni ravni do 10.866,37 EUR skupnega dohodka (enako velja v 2014!). V teh 10.866,37 EUR na letni ravni se zaradi tega poleg bruto plač všttevajo tudi vsi prej omenjeni dohodki, razen tistih, ki so v skladu z Zakonom oproščeni plačila dohodnine. Enako velja za olajšavo v višini 4.418,64 EUR, ki je v 2013 pripadala zaposlenim z bruto dohodki od 10.866,37 EUR do 12.570,89 EUR na letni ravni (enako velja v 2014).

Primeri za leto 2013:

V letu 2013 je lahko imela oseba nizke bruto dohodke, vendar pa je prejela poleg tega še nadomestila ali je oddajala nepremičnine v najem itd. in je zaradi tega presegla 10.866,06 EUR na letni ravni. Posledica tega je, da ne bo upravičena do dodatne olajšave in jo bo morala v primeru, da je zaradi nje skozi preteklo leto imela višjo neto plačo na mesečni ravni, povrniti pri letnem obračunu dohodnine v letošnjem letu!

Primer Minimalna plača - v letu 2013:

783,66 EUR (bruto) *12 mesecev = 9.403,92 EUR

+ regres za letni dopust 783,66 EUR (bruto)

+ 13 plača 500 € (bruto)

= 10.687,58 EUR

v tem primeru je bilo prav, da je oseba uveljavljala dodatno olajšavo v višini 6.519,82 EUR na letni ravni (543,32 EUR na mesečni ravni), saj so bili njeni letni bruto dohodki manjši od 10.866,37 EUR. S tem je bila na mesečni ravni neto plača zaradi višje olajšave višja.

Primer 930 EUR bruto:

930,0 EUR (bruto) *12 mesecev = 11.160,00 EUR

+ regres za letni dopust 783,66 EUR (bruto)

= 11.943,66 EUR

v tem primeru je bilo primerno, da se je oseba v letu 2013 odločila za dodatno olajšavo v višini 4.418,64 EUR na letni ravni (olajšava na mesečni ravni je znašala 368,22 EUR),

saj so se njeni bruto dohodki na letni ravni uvrščali med 10.866,37 EUR in 12.570,89 EUR.

Primer 930 EUR bruto plače:

- 930,0 EUR (bruto) *12 mesecev = 11.160,00 EUR
- + regres za letni dopust 900,00 EUR (bruto)
- + 13 plača 600 € (bruto)
- = 12.660,00 EUR**

v tem primeru je bilo najprimerneje, da se oseba **ni odločila** za dodatno olajšavo, saj ji je pripadala le splošna olajšava v višini 3.302,70 EUR na letni ravni (oziroma 275,22 EUR na mesečni ravni). Če bi jo uveljavljala pa bi morala povrniti premalo plačano dohodnino.

LETO 2014

Ministrstvo za finance v letu 2014 višine splošnih olajšav in višine letnih dohodkov pri katerih smo upravičeni do teh olajšav ni spremenilo in tako ostajajo na enaki ravni kot v letu 2013. Povišala pa se je minimalna plača, ki od januarja 2014 dalje znaša 789,15 EUR.

Primer Minimalna plača - v letu 2014:

- 789,15 EUR (bruto) *12 mesecev = 9.469,80 EUR
- + regres za letni dopust 789,15 EUR (bruto)
- + 13 plača 500 € (bruto)
- = 10.758,95 EUR**

v tem primeru je prav, da oseba uveljavljala dodatno olajšavo v višini 6.519,82 EUR na letni ravni (543,32 EUR na mesečni ravni), saj bodo njeni letni bruto dohodki manjši od 10.866,37 EUR. S tem pa bo na mesečni ravni neto plača zaradi višje olajšave višja!

Tako ocenite svoje dohodke na letni ravni in se odločite ali želite uveljavljati povišano olajšavo na mesečni ravni ali ne in o tem obvestite delodajalca. Prav tako zaposlenim pripadajo olajšave za vzdrževane družinske člane, kar tudi vpliva na izračun dohodnine. Na tem mestu naj opozorim le to, da naj vsak posameznik preveri kateremu od zakoncev se bolj splača prijaviti otroka – vedno naj otroka prijavi oseba, ki ima višje dohodke!

Pripravila
Mag. Andreja Poje, univ. dipl. ekon.
Izvršna sekretarka ZSSS

